

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Dosar nr. 9306/2023

Domnului Buda Ioan

Primar

Primăria comunei Românași, județul Sălaj

Tel: 0260-624025, 624120

Fax: 0260-624025

Email: primariaromanasi@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 15446 / 8. JUN. 2023

RECOMANDAREA

Nr. 85 din 8. JUN. 2023

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, cu nr. 9306 din data de 30 martie 2023, domnul a sesizat instituția, în legătură cu o posibilă încălcare a art. 49 din Constituția României, privind protecția copiilor și a tinerilor, supunând atenției situația familială dificilă în care se află, subliniind faptul că, deși a solicitat sprijinul autorității locale pentru acordarea ajutorului social reglementat de Legea nr. 416/2001, nu beneficiază de beneficiile financiare ale ajutorului social.

Petiția este analizată în contextul art. 49 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv protecția copiilor și a tinerilor, în instrumentarea acestora fiind făcute demersuri scrise către Primăria comunei Românași și către Școala Gimnazială nr. 1 Românași.

Ca urmare a anchetei desfășurate, în data de 30 mai 2023 la sediul primăriei comunei Românași, raportat la cele consemnate în Procesul Verbal, s-au desprins următoarele:

- ✓ La nivelul autorității publice locale nu există o evidență clară a tuturor copiilor din comună, aflați în situații de risc;
- ✓ Anchetele sociale și vizitele la familii se efectuează doar cu ocazia depunerii cererilor de acordare a prestațiilor sociale (ajutor social/alocație de susținere a familiei);
- ✓ La nivelul comunei nu este constituit Consiliul Comunitar Consultativ, cu rol de a susține activitatea de asistență socială de la nivelul comunei;
- ✓ Deși este o comunitate mare de etnici romi, aceștia nu beneficiază de serviciile unui mediator sanitar, fiind făcute demersuri în acest sens;
- ✓ Familia nu a fost consiliată corespunzător cu privire la responsabilitățile ce decurg din creșterea și educarea minorilor aflați în întreținere;

✓ Domnul _____ nu a fost susținut să depună cerere de acordare a ajutorului social, motivat de faptul că soția acestuia figurează în evidențele primăriei ca fiind parte a familiei;

✓ Se impune o instruire a personalului de specialitate din cadrul compartimentului de asistență socială cu privire la folosirea, ca instrument de lucru, a legislației actualizate permanent. La data efectuării anchetei, Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat era o variantă din anul 2014.

✓ Domnul _____, pare că nu cunoaște prevederile legale ce stau la baza acordării alocației de susținere a familiei, arătând o oarecare neglijență în ceea ce privește frecventarea învățământului obligatoriu de către cei trei copii minori; de asemenea, deși are suspiciuni cu privire la starea de sănătate a lui _____, nu a efectuat demersuri în vederea identificării și soluționării eventualelor probleme de sănătate ale acestuia, aspect care poate conduce la existența unei neglijări medicale a minorului, fapt neverificat de către compartimentul de asistență socială de la nivelul primăriei;

✓ Deși este foarte bine cunoscută situația familiei, la nivelul autorității publice locale, nu s-a considerat niciodată necesar efectuarea unor demersuri suplimentare către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, în vederea unei intervenții de specialitate;

Având în vedere situația de fapt, apreciem ca fiind incidente următoarele prevederi legale:

A) Legea nr. 292/2011 privind asistența socială, cu modificările și completările ulterioare, definește, la art. 2 alin 3 faptul că, asistența socială, prin măsurile și acțiunile specifice, are drept scop *dezvoltarea capacităților individuale, de grup sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială*. Responsabilitatea privind dezvoltarea propriilor capacități de integrare socială și implicarea activă în soluționarea situațiilor de dificultate revine fiecărei persoane, precum și familiei acesteia, *autoritățile statului intervenind prin crearea de oportunități egale și, în subsidiar, prin acordarea de beneficii de asistență socială și servicii sociale adecvate. Persoanele au dreptul de a fi informate asupra conținutului și modalităților de acordare a măsurilor și acțiunilor de asistență socială (art.4).*

✓ Sistemul național de asistență socială se întemeiază pe o serie de valori și principii generale.¹

✓ **art. 65 (1)** Copilul are dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lui, în condițiile legii. (2) Asigurarea creșterii și dezvoltării copilului se află în responsabilitatea părinților. (3) Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești trebuie să asigure bunăstarea materială și spirituală a copilului, în special prin îngrijirea și menținerea **relațiilor personale cu acesta, prin asigurarea creșterii, educării și întreținerii sale.** (4) **Părinții copilului au dreptul să primească asistența de specialitate în vederea îngrijirii, creșterii și educării acestuia, precum și să fie informați asupra drepturilor și obligațiilor lor.**

✓ **art. 66 (1)** Statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifică realizată de autoritățile/instituțiile publice cu atribuții în domeniu. (3) Copilul are dreptul de a beneficia de măsuri de asistență socială, în funcție de situația sa personală și de situația socio-economică a familiei sau a persoanelor în întreținerea cărora se află. (4) Pentru realizarea obligațiilor ce le revin față de copil, autoritățile administrației publice centrale și locale susțin familia prin acordarea de beneficii de

¹ Art. 5 lit. valori și principii generale: solidaritatea socială, subsidiaritatea, universalitatea, respectarea demnității umane, abordarea individuală, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ: parteneriatul, transparență, nediscriminare, eficacitate, eficiență.etc.

asistență socială, precum și prin asigurarea de servicii sociale. (5) Principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de stat, precum și de orice persoană fizică sau juridică, publică ori privată.

✓ **Art.67** Măsurile de asistență socială pentru familie nu sunt acordate pentru compensarea sarcinilor specifice acesteia, ci ca forme de sprijin destinate, în principal, menținerii copilului în familie și depășirii unei situații de dificultate, reconcilierii vieții de familie cu viața profesională, încurajării ocupării pe piața muncii.

✓ **art.112 alin. (2)** - În domeniul administrării și acordării beneficiilor de asistență socială, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții principale:

g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate a membrilor comunității și, în funcție de situațiile constatate, propun măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;

✓ **art. 126** Autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și furnizorii de servicii sociale publici și privați au obligația de a promova, facilita și asigura personalului programe de formare profesională, precum și programe de instruire specifică.

B) Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare

- **art. 39 (1)** Serviciul public de asistență socială va lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie.

- **Art. 48**²

- **art. 89 alin (3)** - Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

- **art.113** Autoritățile administrației publice locale au obligația să garanteze și să promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitățile administrativ-teritoriale, asigurând prevenirea separării copilului de părinții săi, precum și protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de îngrijirea părinților săi.

- **art. 114 (1)** Autoritățile administrației publice locale au obligația de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii. (2) În acest scop pot fi create structuri comunitare consultative cuprinzând, dar fără a se limita, oameni de afaceri locali, preoți, cadre didactice, medici, consilieri locali, polițiști. Rolul acestor structuri este atât de soluționare a unor cazuri concrete, cât și de a răspunde nevoilor globale ale respectivei colectivități. (3) Mandatul structurilor comunitare consultative se stabilește prin acte emise de către autoritățile administrației publice locale. (4) Pentru a-și îndeplini rolul pentru care au fost create, structurile comunitare consultative vor beneficia de programe de formare în domeniul asistenței sociale și protecției copilului.

- **art. 118** - atribuțiile serviciilor publice de asistență socială organizate la nivelul municipiilor și orașelor, astfel: a) monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând

² Art. 48(1) Copilul are dreptul de a beneficia de asistență socială și de asigurări sociale, în funcție de resursele și de situația în care se află acesta și persoanele în întreținerea cărora se găsește. (2) În cazul în care părinții sau persoanele care au, potrivit legii, obligația de a întreține copilul nu pot asigura, din motive independente de voința lor, satisfacerea nevoilor minime de locuință, hrană, îmbrăcăminte și educație ale copilului, statul, prin autoritățile publice competente, este obligat să asigure acestora sprijin corespunzător, sub formă de prestații financiare, prestații în natură, precum și sub formă de servicii, în condițiile legii. (3) Părinții au obligația să solicite autorităților competente acordarea alocațiilor, indemnizațiilor, prestațiilor în bani sau în natură și a altor facilități prevăzute de lege pentru copii sau pentru familiile cu copii. (4) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a informa părinții și copiii în legătură cu drepturile pe care le au, precum și asupra modalității de acordare a drepturilor de asistență socială și de asigurări sociale.

centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice; **b)** realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa; **c)** identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau prestații pentru prevenirea separării copilului de familia sa; **d)** elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor și/sau prestațiilor și acordă aceste servicii și/sau prestații, în condițiile legii; **e)** asigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;

C) Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, Anexa nr. 3.

- **art. 8 alin. 7 lit. a)**, compartimentul de asistență socială „monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale”.

D) Hotărârea de Guvern nr. 691/2015 pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea, cu modificările și completările ulterioare:

- **art. 2 lit. g) din Anexa nr. 2** -situația de risc reprezintă orice situație, măsură sau inacțiune care afectează dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală ori socială a copilului, în familie sau în comunitate, pentru o perioadă determinată de timp, iar serviciul public de asistență socială, în îndeplinirea atribuției de monitorizare și analizare a situației copiilor din unitatea administrativ-teritorială și a realizării activității de prevenire a separării copilului de familia sa, va identifica situațiile de risc la care este supus copilul și care impun acordarea de servicii și beneficii.

- **art. 7 (1)** În activitatea de identificare a situației de risc la care poate fi supus copilul, serviciul public de asistență socială utilizează următoarele instrumente:

a) fișa de observație. Modelul fișei de observație este prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta metodologie;

b) fișa de identificare a riscurilor. Modelul fișei de identificare a riscurilor este prevăzut în anexa nr. 2 la prezenta metodologie.

(2) Fișa de observație este completată de către reprezentantul serviciului public de asistență socială în situația în care sursele de informare sunt cele prezentate la art. 6 alin. (2) lit. a)-d).

(3) Persoanele de la nivel local care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni cu privire la existența unei situații de risc, respectiv polițistul de proximitate, medicul de familie, cadrele didactice, asistentul medical, mediatorul școlar, mediatorul sanitar, asistentul medical comunitar, completează fișa de observație, potrivit competențelor legale, și o transmit în termen de maximum 48 de ore serviciului public de asistență socială din unitatea administrativ-teritorială în care își desfășoară activitatea.

E) Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat

- **art. 3 (1) Au dreptul la venitul minim garantat, în condițiile prezentei legi, și soții despărțiți în fapt, dacă ancheta socială atestă situația existentă și justifică acordarea acestuia.**

F) **Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei – Republicată**

G) **Legea nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil - Art. 16 Pentru acordarea ajutorului pentru încălzire, indiferent de sistemul de încălzire utilizat, cererile și declarațiile pe propria răspundere se depun, individual sau prin asociațiile de proprietari/locatari, la primăria comunei, orașului, municipiului ori, după caz, a sectorului municipiului București în a cărei rază teritorială se află locuința, de regulă, până la data de 15 octombrie a fiecărui an.**

Cadrul legal incident în speță se circumscrie, de asemenea, dispozițiilor cuprinse în:

- **O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;**

- **Constituția României.**

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul Comunei Românași, județul Sălaj, în temeiul art. 154³ alin. (1) și alin. (6) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ care îi conferă funcția de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, în calitatea sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, va dispune măsurile necesare pentru:

➤ **Completarea fișei de identificare a riscurilor pentru minorii aflați în grija domnului _____, cu domiciliul în comuna _____, localitatea _____ și, în situația în care în urma completării fișei de identificare a riscurilor se confirmă existența a cel puțin uneia dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1)-(6) din Anexa nr. 2 - Metodologie din 2015 de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și modelul standard al documentelor elaborate de către acestea, aprobată prin HG nr. 691/2015, întocmirea și aprobarea planului/planurilor de servicii în termenul legal.**

➤ **Respectarea prevederilor din Legea nr. 292/2011 privind asistența socială, inclusiv cu privire la efectuarea la nivelul unității administrativ teritoriale a sondajelor și anchetelor sociale, necesare pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate a membrilor comunității și, în funcție de situațiile constatate, stabilirea măsurilor adecvate în vederea sprijinirii persoanelor aflate în situații de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate;**

➤ **Consilierea și informarea domnului _____, în calitate de reprezentant legal al minorilor asupra drepturilor și obligațiilor acestuia, precum și asupra drepturilor copilului și a**

³ Art. 154: Rolul primarului (1) Primarul asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, a hotărârilor consiliului local. Primarul dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinilor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor, ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, ale prefectului, a dispozițiilor președintelui consiliului județean, precum și a hotărârilor consiliului județean, în condițiile legii.

serviciilor disponibile pe plan local; acordarea sprijinului necesar depunerii cererii pentru acordarea ajutorului social și/sau a alocației de susținere a familiei și informarea domnului cu privire la obligațiile care îi revin ca urmare a acordării prestațiilor sociale.

➤ Instruirea personalului de specialitate din cadrul compartimentului de asistență socială cu privire la socială cu privire la folosirea, ca instrument de lucru, a legislației, actualizate permanent, în acest sens urmând a fi prelucrate dispozițiile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, art. 3 alin. (1) care stabilește faptul că, au dreptul la venitul minim garantat, în condițiile legii, și soții despărțiți în fapt, dacă ancheta socială atestă situația existentă și justifică acordarea acestuia.

➤ În îndeplinirea obligației stabilită de art. 114 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, analizarea necesității constituirii și funcționării, la nivelul comunei, a Consiliului Comunitar Consultativ.

Primarul comunei Românași, județul Sălaj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

Instituția Avocatului Poporului, cu sediul precizat în antet, vă prelucurează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care serveste unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este învestit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi devaluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie devaluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor înregistrare și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarație responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdpc@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea Protecția datelor cu caracter personal.